

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 9 kwietnia 2026 r.,
w sprawie **M.B.**
oskarżonego z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.
wniosku zawartego w postanowieniu Sądu Rejonowego w Kluczborku
z dnia 17 grudnia 2025 r., sygn. akt II K 710/22,
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu
na podstawie art. 37 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do rozpoznania Sądowi
Rejonowemu w Jeleniej Górze.

UZASADNIENIE

Przed Sądem Rejonowym w Kluczborku toczy się sprawa M.B. oskarżonego o przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. Termin pierwszej rozprawy wyznaczono na dzień 4 lipca 2023 r. W dniu 4 lipca 2023 r. na rozprawie obrońca usprawiedliwił nieobecność oskarżonego z uwagi na stan zdrowia oskarżonego. Sąd wyznaczał kolejne terminy rozpraw - 12 października 2023 r., 14 grudnia 2023 r., 20 lutego 2024 r., 4 kwietnia 2024 r., 20 czerwca 2024 r., 20 lutego 2025 r., oraz 30 kwietnia 2025 r. W każdym przypadku były one jednak

odraczane, ze względu na zły stan zdrowia oskarżonego, którego obrońca przedkładał stosowne zaświadczenia od lekarza sądowego.

Powołując się na deklarowaną przez oskarżonego chęć udziału w rozprawie, a także szeroko opisaną w uzasadnieniu swojej inicjatywy dokumentację medyczną dotyczącą stanu zdrowia oskarżonego, który jakkolwiek nie wyklucza jego udziału w postępowaniu sądowym, to jednak wymaga spełnienia dodatkowych warunków, Sąd Rejonowy w Kluczborku postanowił zwrócić się do Sądu Najwyższego o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w Kluczborku uznać należało za zasadny i uwzględnić.

Na gruncie orzecznictwa Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że nadrzędna wartość, jaką jest dobro wymiaru sprawiedliwości, stanowi wystarczającą i merytorycznie uzasadnioną podstawę do odstąpienia od ogólnych reguł właściwości miejscowej sądu. Choć tradycyjnie instytucja ta kojarzona jest z ochroną autorytetu sądu oraz zapewnieniem pełnego obiektywizmu i swobody orzekania w sytuacjach lokalnych nacisków czy powiązań, jej zakres jest znacznie szerszy i obejmuje również aspekty czysto pragmatyczne oraz humanitarne. W szczególności dotyczy to sytuacji, w których bariera fizyczna, wynikająca z ciężkiego i udokumentowanego stanu zdrowia oskarżonego, staje się przeszkodą uniemożliwiającą przeprowadzenie przewodu sądowego w danym sądzie, umiejscowionym w znacznej odległości od miejsca pobytu oskarżonego.

W takim przypadku sztywne trzymanie się ustawowej właściwości prowadziłoby do nieakceptowalnego paraliżu procesowego, skutkującego wieloletnią przewlekłością lub wręcz niemożnością merytorycznego zakończenia sprawy. Przekazanie sprawy sądowi położonemu bliżej miejsca pobytu oskarżonego nie jest zatem przejawem nadmiernego liberalizmu, lecz wyrazem racjonalizacji procesu karnego. Ma ono na celu usunięcie obiektywnej przeszkody, która w innym scenariuszu uniemożliwiłaby realizację konstytucyjnej zasady

rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. W tym ujęciu dobro wymiaru sprawiedliwości utożsamiane jest z efektywnością i realną zdolnością państwa do wydania orzeczenia kończącego, przy jednoczesnym poszanowaniu godności oskarżonego oraz uwzględnieniu jego ograniczeń fizycznych, co w ostatecznym rozrachunku służy prawidłowemu funkcjonowaniu całego systemu prawnego. (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2026 r. sygn. akt IV KO 215/25, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2025 r., sygn. akt I KO 139/25 czy postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2006 r., sygn. akt V KO 55/06).

W oparciu o wnioski płynące z opinii sporządzonych na potrzeby innych postępowań przeciwko oskarżonemu – w tym opinii biegłej z zakresu medycyny sądowej z dnia 7 kwietnia 2025 r. – stwierdzić trzeba, że obecny stan zdrowia oskarżonego uniemożliwia mu stawiennictwo w Sądzie Rejonowym w Kluczborku. Jednocześnie kondycja zdrowotna oskarżonego nie stanowi przeszkody do jego udziału w czynnościach przed sądem najbliższym dla jego miejsca zamieszkania. W związku z powyższym sprawę przekazano do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze.

Mając na względzie powyższe, rozstrzygnięto, jak w postanowieniu.

[WB]

[a.ł.]